Na hodine slovenčiny

Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD.

Didaktika slovenského jazyka

Didaktika slovenského jazyka: dobre rozpracovaná, učiteľmi dobre zvládnutá.

Koncepcia komunikačného vyučovania: na Slovensku dlhodobo používaná.

Opora v intenzívnej vysokoškolskej príprave.

Opora v odbornej literatúre, odbornosti učiteľov, učebniciach, pracovných zošitoch a metodických príručkách... dúfam.

Diskutované témy

Zmeny v Štátnom vzdelávacom programe.

Odborné polemiky k vybraným témam.

2. ročník

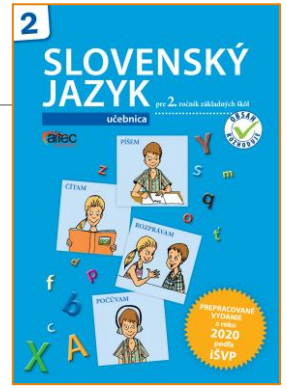

Abeceda – radenie slov v abecednom poradí

Písmená *ch*, *dz*, *dž*

De, *te*, *ne*, *le*, *di*, *ti*, *ni*, *li*

Neúplná veta

3. ročník

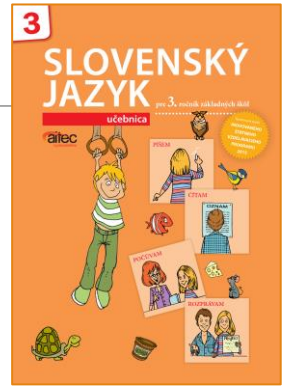

Abeceda – radenie slov v abecednom poradí

Vybrané slová – rozloženie učiva medzi 3. a 4. ročník

Sloh

Príprava na hodinu

- Dobré vstupy.
- Dynamické zmeny vo využívaní doplnkových materiáloch – printových aj elektronických a vo využívaní techniky.
- Zvyšujúca sa rôznorodosť skupín žiakov v triedach.
- Odraz v priebehu vyučovacej hodiny.

Príprava na hodinu

Čo všetko do toho vstupuje.

- Odbornosť učiteľa
- Poznanie špecifík žiakov
- Štátny vzdelávací program – iŠVP
- Tematický výchovno-vzdelávací plán
- Učebnice, pracovné zošity
- Doplnkové materiály k učebnici – **aitec offline**
- Didaktické pomôcky

2. ročník

2
SLOVENSKÝ JAZYK
pre 2. ročník základných škôl
učebnica
PÍŠEM
ČÍTAM
ROZPRÁVAM
POČÚVAM
pracovný zošit
Zuzana HIRSCHNEROVÁ
OBSAH ROZHODUJE
Veta, slovo, slabika, hláska...
HIRSCHNEROVÁ – DIENEROVÁ – NOSÁĽOVÁ
PREPRACOVANÉ VYDANIE
2020
podľa ŠVP
aitec vydavateľstvo
www.aitec.sk
02/43 63 27 51
offline@aitec.sk
Vydalo
© Vydavateľstvo AITEC
Bratislava
v roku 2021
DVD-ROM
CD.045.V1.L2022
ISBN 978-80-8146-209-2
Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ – učebnica, pracovný zošit,
Metodická príručka; Písanie a slohové cvičenia
aitec Offline
Zuzana Kováčová-Švecová – Martina Šimunčíková
DIKTÁTY
pre 1. a 2. ročník ZŠ
Nácvičné a kontrolné diktáty
s metodickými poznámkami
pre učiteľa
Zuzana Hirschnerová
Písanie
a slohové cvičenia
Píšeme o povolaniach
1. zošit
2. zošit

Zvoní...

Príprava na vyučovaciu hodinu.

Cieľ

Spoznať výnimky z pravidla o mäkčení *de*, *te*, *ne*, *le*, *di*, *ti*, *ni*, *li.*

Zapamätať si skupinu slov, v ktorých nedochádza k mäkčeniu *de*, *te*, *ne*, *le, di, ti, ni, li.*

Uplatniť pravopis a výslovnosť slov, v ktorých nedochádza k mäkčeniu *de*, *te*, *ne*, *le*, *di*, *ti*, *ni*, *li.*

Uplatniť pravopis a výslovnosť rodných mien, v ktorých nedochádza k mäkčeniu *de*, *te*, *ne*, *le*, *di*, *ti*, *ni*, *li.*

De, te, ne, le, di, ti, ni, li

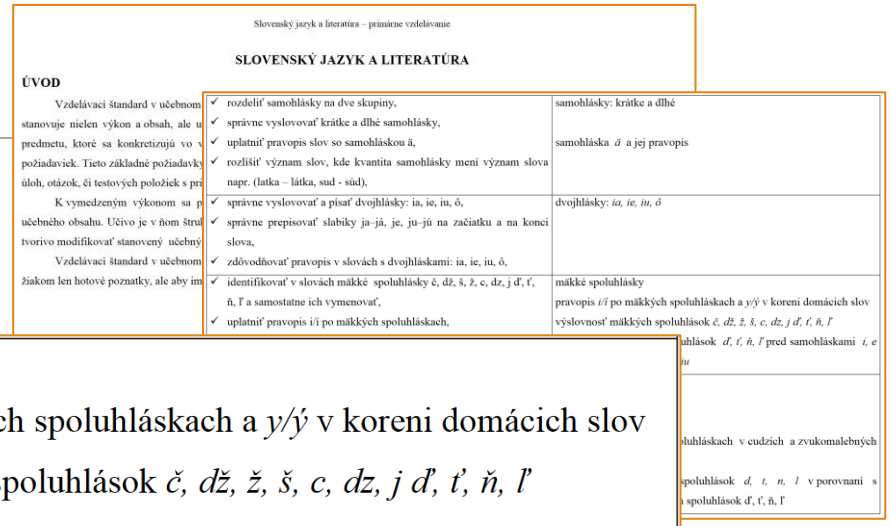
Slovenský jazyk a literatúra – primárne vzdelávanie

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD

Vzdelávací štandard v učebnom
stanovuje nielen výkon a obsah, ale u
predmetu, ktoré sa konkretizujú vo v
požiadaviek. Tieto základné požiadavky
úloh, otázok, či testových položiek s pri
K vymedzeným výkonom sa p
učebného obsahu. Učivo je v ňom štruk
tvorivo modifikovať stanovený učebný
Vzdelávací štandard v učebnom
žiakom len hotové poznatky, ale aby im

✓ rozdeliť samohlásky na dve skupiny, ✓ správne vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, ✓ uplatniť pravopis slov so samohláskou ä, ✓ rozlíšiť význam slov, kde kvantita samohlásky mení význam slova napr. (latka – látka, sud - súd),	samohlásky: krátke a dlhé samohláska *ä* a jej pravopis
✓ správne vyslovovať a písať dvojhlásky: ia, ie, iu, ô, ✓ správne prepisovať slabiky ja–já, je, ju–jú na začiatku a na konci slova, ✓ zdôvodňovať pravopis v slovách s dvojhláskami: ia, ie, iu, ô,	dvojhlásky: *ia, ie, iu, ô*
✓ identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky č, dž, š, ž, c, dz, j ď, ť, ň, ľ a samostatne ich vymenovať, ✓ uplatniť pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach,	mäkké spoluhlásky pravopis *i/í* po mäkkých spoluhláskach a *y/ý* v koreni domácich slov výslovnosť mäkkých spoluhlások *č, dž, ž, š, c, dz, j ď, ť, ň, ľ* luhlások *ď, ť, ň, ľ* pred samohláskami *i, e* *iu*

✓ identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky č, dž, š, ž, c, dz, j ď, ť, ň, ľ a samostatne ich vymenovať, ✓ uplatniť pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, ✓ správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných spojeniach a poznať ich významovú stránku,	mäkké spoluhlásky pravopis *i/í* po mäkkých spoluhláskach a *y/ý* v koreni domácich slov výslovnosť mäkkých spoluhlások *č, dž, ž, š, c, dz, j ď, ť, ň, ľ* výslovnosť a pravopis spoluhlások *ď, ť, ň, ľ* pred samohláskami *i, e* a pred dvojhláskami *ia, ie, iu*
✓ identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky h, ch, k, g, d, t n, l, ✓ rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, ✓ uplatniť pravopis y/ý po tvrdých spoluhláskach, ✓ uplatniť pravopis i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono...) a v zvukomalebných slovách (kikirik, chi-chi...), ✓ uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou l, po ktorej sa píše y (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...),	tvrdé spoluhlásky výskyt *i/í* po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebných slovách výslovnosť a pravopis spoluhlások *d, t, n, l* v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások ď, ť, ň, ľ

Analýza dostupných zdrojov

- MP
  - Učebnica, pracovný zošit
- Materiály v **aitec offline**
  - Iné zdroje

Príprava na hodinu

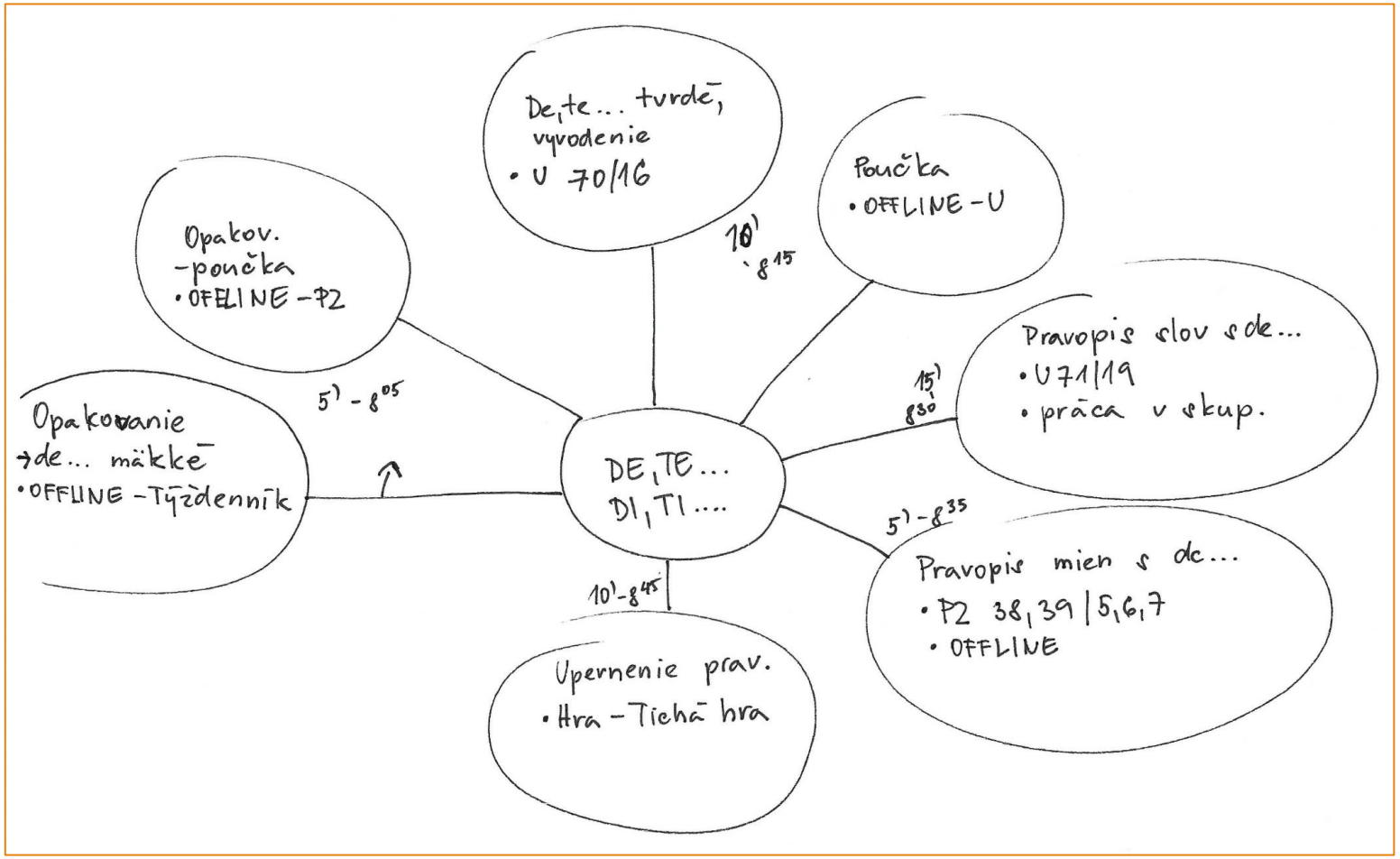

Zbystrite pozornosť

Pozorujte slová. Nasledujúce slová sme vybrali podľa jedného kľúča.

Kto prvý napíše **do chatu** (pozor, nie do Q & A!) odpoveď, podľa čoho sme vyberali slová v rade, získava odmenu.

ZAČÍNAME!

letel

zaraz

potop

radar

mám

korok

oco

Oto

HOTOVO!

Opakovanie de, te, ne, le, di, ti, ni, li

aitec offline hra Týždenník

Poučka

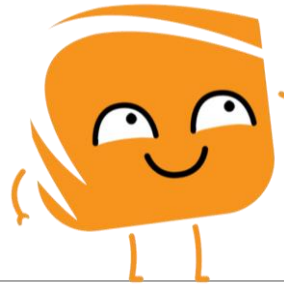

aitec Offline

aitec vydavateľstvo

VYREZÁTOR

Spoluhlásky d, t, n, l píšeme bez mäkčeňa, ale vyslovujeme ich väčšinou mäkko, ak za nimi nasledujú *samohlásky* _____ a *dvojhlásky* _____.

Učebnica 70/16

a) Vypočuj si, ako pani učiteľka/pán učiteľ prečíta slová.

b) Zisti, či v slovách platí pravidlo o mäkčení spoluhlások *d*, *t*, *n*, *l* pred samohláskami *e*, *i*.

VYREZÁTOR

jeden	teraz	Žaneta
žiaden	Peter	čierne
Denisa	televízor	panelák
defekt	tento	tunel

Poučka

Pravidlo o zmäkčovaní spoluhlások d, t, n, l samohláskami e, i v niektorých slovách neplatí.

(Musíš dobre počúvať, ako sa správne vyslovujú, a naučiť sa ich správne vyslovovať aj napísať.)

Učebnica 71/19

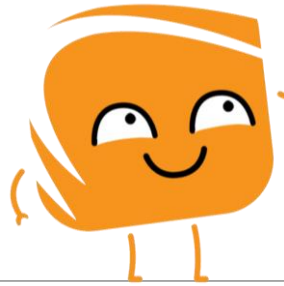

aitec Offline

aitec vydavateľstvo

VYREZÁTOR

19 **Pozoruj slová, v ktorých sa vyslovuje *di/dí, ti/tí, ni/ní, li/lí* tvrdo. Slová prečítaj, správne vyslovuj a zapamätaj si ich.**

di/dí diktát, Edita, dinosaurus, diskutovať, disk, krokodíl, puding, džudista, digestor, dioptria, dispečer

ti/tí Tibor, Justína, Valentín, Timea, tipovať, tip (odhad výsledku), tím (skupina ľudí), Martin, tiger, títo (chlapci), titul, tikať (o hodinách), tik-tak, tip-top

ni/ní Bonifác, Denis, Monika, Veronika, Dominik, tenis, tenisky, nikel

li/lí klíma, klimatizácia, milimeter, licencia, liga, liter, literatúra, republika

Učebnica 71/19

* Rozdelenie do skupín

* Práca v skupinách:
  - Prečítať slová, vysvetľovať významy.
  - Nakresliť na papier
    a priradiť význam, nalepiť.
  - Naučiť sa slová v skupine naspamäť – napr. každý dve slová – prezentovať výkres – vystaviť v triede.

19 **Pozoruj slová, v ktorých sa vyslovuje *di/dí*, *ti/tí*, *ni/ní*, *li/lí* tvrdo. Slová prečítaj, správne vyslovuj a zapamätaj si ich.**

di/dí	diktát, Edita, dinosaurus, diskutovať, disk, krokodíl, puding, džudista, digestor, dioptria, dispečer
ti/tí	Tibor, Justína, Valentín, Timea, tipovať, tip (odhad výsledku), tím (skupina ľudí), Martin, tiger, títo (chlapci), titul, tikať (o hodinách), tik-tak, tip-top
ni/ní	Bonifác, Denis, Monika, Veronika, Dominik, tenis, tenisky, nikel
li/lí	klíma, klimatizácia, milimeter, licencia, liga, liter, literatúra, republika

Rozširovanie slovnej zásoby

Význam pamäťového učenia

Význam slov

diktovanie textu	dopredu určovať výsledok	druh športu	podnebie
vymretý obrovský jašter	hodnosť	druh športovej obuvi	zariadenie na reguláciu teploty vzduchu
rozprávať si názory		striebristý kov	jednotka dĺžky
športové náčinie v tvare taniera			povolenie
plaz v tropickej rieke			dlhodobá športová súťaž
mliečny pokrm v podobe hustej kaše			jednotka objemu
športový zápasník			všetky písané a tlačené texty
odsávač			štát
pomôcka na zlepšenie zraku			
pracovník, ktorý na diaľku riadi iných pracovníkov			

Precvičenie pravopisu písania rodných mien, v ktorých neplatí mäkčenie *de, te, ne, le, di, ti, ni, li*

5 a) Prečítaj *mená*. Zakrúžkuj *spoluhlásky d, t, n, l*, ktoré sa vyslovujú *mäkko*, aj keď sa píšu *bez mäkčeňa*.

b) Očíslujte *mená* podľa *abecedného poradia*.

Oliver Vladimír Alica Matej Ladislav Zlatica František Karolína Nina

6 Prečítaj *mená*. Zakrúžkuj *slabiky*, v ktorých sú pred *samohláskami e, i/í spoluhlásky d, t, n, l*.

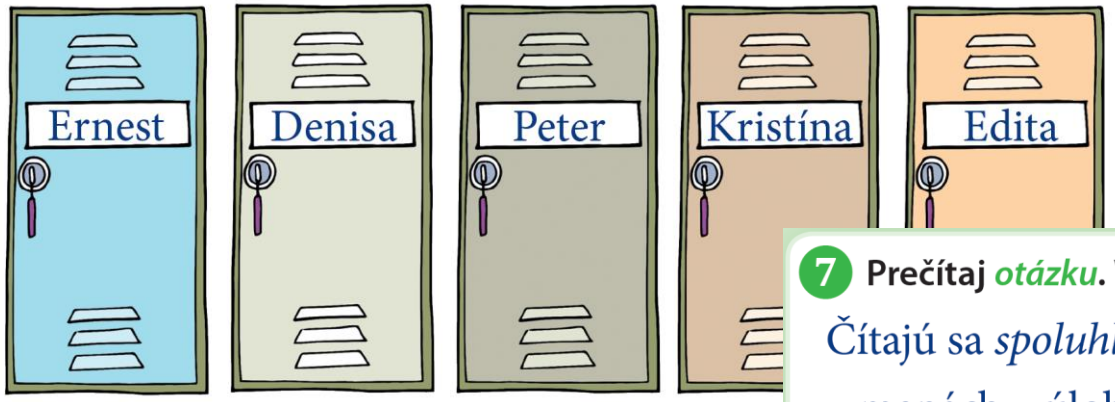

7 Prečítaj *otázku*. Vyfarbi správnu *odpoveď*.

Čítajú sa *spoluhlásky d, t, n, l* pred samohláskami *e, i/í* v menách v úlohe 6 mäkko? ÁNO NIE

VYREZÁTOR

Hra – Tiché slová

Cieľ: uplatniť pravopis slov s *de, te, ne, le, di, ti, ni, li,* v ktorých neplatí pravidlo o mäkčení.

Postup:

1. Žiaci napíšu do zošita čísla 1 až 8. (V triede je rozmiestnených 8 očíslovaných kartičiek so slovami s *de*, *te*, *ne*, *le*, *di*, *ti*, *ni*, *li*, v ktorých neplatí pravidlo o mäkčení.)

2. Žiaci v tichosti chodia po triede, keď nájdu slovo, zapamätajú si ho a zapíšu do zošita k číslu, ktoré k slovu patrí.

3. Po zapísaní posledného slova žiaci napíšu na tabuľu svoje meno.

Možné obmeny: rozmiestniť po triede viac kartičiek a niektoré neočíslovať, napísať slová bez rozlišovacích znamienok...

Opäť zvoní...

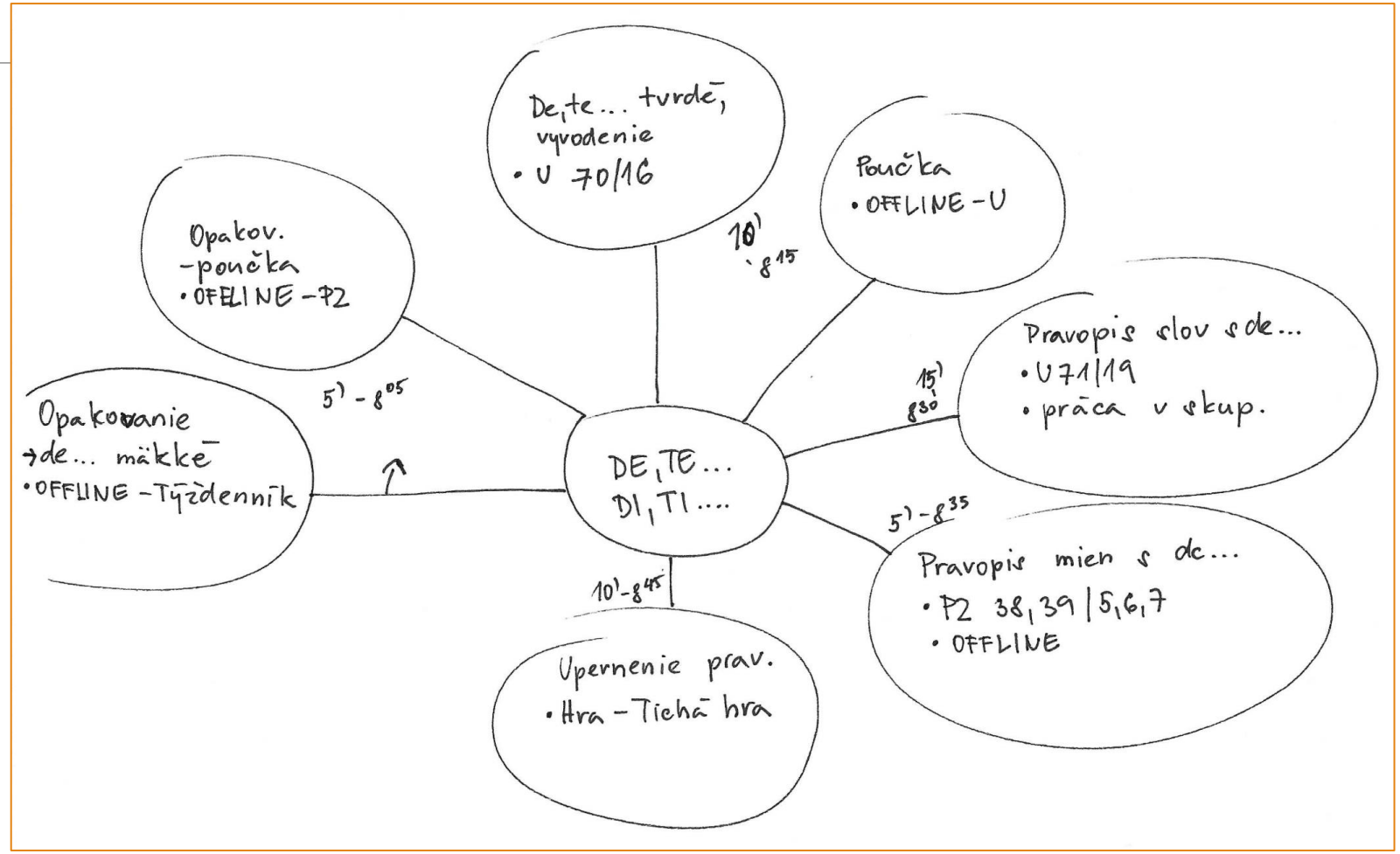
De, te... tvrdé, vyvodenie
• U 70/16
10' 8^15
Poučka
• OFFLINE – U
Opakov. – poučka
• OFFLINE – PZ
5' – 8^05
Opakovanie
→ de... mäkké
• OFFLINE – Týždenník
DE, TE...
DI, TI....
15' 8^30
Pravopis slov s de...
• U 71/19
• práca v skup.
5' – 8^35
Pravopis mien s de...
• PZ 38, 39 | 5, 6, 7
• OFFLINE
10' – 8^45
Upevnenie prav.
• Hra – Tichá hra

Didaktická analýza

Dôležitá časť pedagogickej práce.

Odpovedá na otázky:

- Dosiahli sme stanovené ciele?
- Robili žiaci činnosti, ktoré zefektívňovali proces učenia?
- Čo vlastne žiaci robili?
- Aká bola kognitívna aktivita žiakov na hodine?
- ...

Čo robili žiaci?

Hľadali slová – zopakovali si, čo už vedeli.

Doplnili poučku.

Počúvali slová – rozmýšľali, riešili problém.

Čítali poučku.

Používali význam slov – cez kreslenie a pamäťové učenie.

Naučili sa **používať** *de, te, ne, le, di, ti, ni, li* vyskytujúce sa v menách.

Zahrali sa didaktickú hru na **pamäťové učenie**, pohyb.

Didaktická analýza častí hodiny

	Kognitívna náročnosť	Interakcia s inými žiakmi	Aktívne používanie jazyka	Pohyb	Využitie moderných technológií
	(Bloom)	(škála od 0 do 3)	(škála od 0 do 3)	(škála od 0 do 3)	(škála od 0 do 3)

(0 je najmenej, 3 je najviac)

	Kognitívna náročnosť	Interakcia s inými žiakmi	Aktívne používanie jazyka	Pohyb	Využitie moderných technológií
	(Bloom)	(škála od 0 do 3)	(škála od 0 do 3)	(škála od 0 do 3)	(škála od 0 do 3)
Opakovanie – hra Týždenník	Porozumenie	1	1	0	3
Poučka	Zapamätanie	1	0	0	2
70/16	Analyzovanie	0	2	0	2
Poučka	Porozumenie	1	1	0	2
71/19	Porozumenie	3	3	2	0
Prepis do zošitov	Zapamätanie	1	1	1	0
Mená – úloha v PZ	Analyzovanie	1	3	1	3
Hra – Tiché slová	Zapamätanie	3	2	3	0

(0 je najmenej, 3 je najviac)

Zjednodušene

Počet prečítaných slov	56 + offline
Počet napísaných slov	8 až 20
Počet vypočutých slov	24 až 44
Počet vyslovených slov	22 až 44 + offline

Hra a pomôcka pre vás

Pripravili sme pomôcku na tieto vyučovacie hodiny.
Link na stiahnutie Vám zašle naša kolegyňa.

Slová s *de, te, ne, le, di, ti, ni, li* s mäkkou aj tvrdou výslovnosťou.

Obsahuje 92 slov.

Metodický pokyn s ôsmimi didaktickými úlohami.

Deviata úloha je BONUS. Budeme radi, ak sa s nápadom na prácu s kartami podelíte s nami.

Píšte na adresu: *seminare@aitec.sk.*

diktát	Edita	dinosaurus	diskutovať
disk	krokodíl	puding	džudista
digestor	dioptria	dispečer	Tibor

Možnosti práce s kartičkami

Osem úloh pre šikovného učiteľa a žiaka

1. Bez slova a zvukov stvárni to, čo vyjadruje slovo na kartičke.
2. Vyslov slovo tak, že časti slov, ktoré sa majú čítať mäkko, prečítaš čo najmäkšie.
3. K slovu povedz slovo, ktoré s ním súvisí, alebo pridaj slovo, aby vzniklo slovné spojenie.
4. Vyhľadaj v časopisoch alebo nakresli jednoduchý obrázok k slovu, alebo súvisiaci so slovom.
5. Povedz slovo, ktoré sa so slovom rýmuje.
6. Vyber si tri slová a použi ich v jednej vete. Veta môže byť aj vtipná alebo nepravdivá.
7. Zober si dve kartičky. Z písmen oboch slov zostav iné slovo. Nemusíš použiť všetky písmena, nesmieš však použiť písmená, ktoré v týchto dvoch slovách nie sú.
8. Hra Major vypočúva: zober si slovo a pokús sa k danému slovu vytvoriť odpovede na otázky: Kto? Čo? Kedy? Kde? (Napr. **títo** – *Kto?* Chlapci, *Čo?* Rozbili okno. *Kedy?* Včera. *Kde?* Na dvore.; **protivník** – *Kto?* Protihráč na futbale. *Čo?* Nedal gól z penalty. *Kedy?* Dnes v prvom polčase zápasu. *Kde?* Na postupovom zápase školských družstiev.)

BONUS: sem si dopíšte svoj ďalší nápad na prácu slovami a napíšte nám o tom do redakcie.

_____

Činnosti učiteľa v procese prípravy na vyučovanie

	ÁNO	NIE
Navrhovať a zostavovať úlohy		√
Navrhovať bežné didaktické materiály		√
Analyzovať ŠVP a tematické plány	√	
Analyzovať dostupné didaktické materiály	√	
Zvažovať špecifické potreby žiakov, triedy	√	
Modifikovať vybrané didaktické materiály	√	
Navrhovať špecifické aktivity	√	
Realizovať diagnostikovanie	√	

Záver

Učiteľ robí veci odborne vysoko náročné.

„Obyčajné“ veci preberá z učebníc, pracovných zošitov, doplnkových materiálov.

Sumár: dlhodobá a intenzívna snaha autorských kolektívov a vydavateľstva.

Prebrali sme vážne činy.

A ešte jedna pomôcka pre vás.

Námet na výrobu didaktickej pomôcky

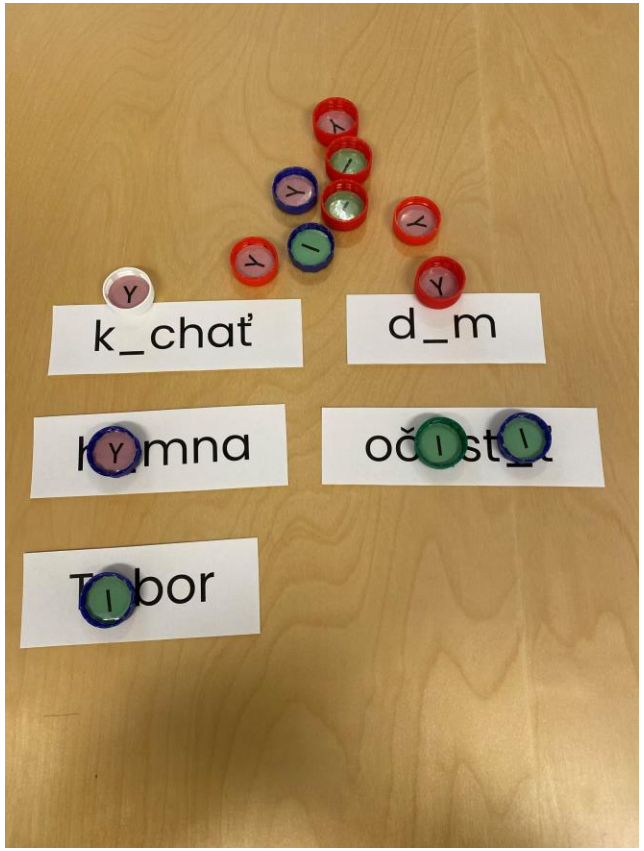

Ďakujeme za pozornosť.

OBSAH ROZHODUJE

aitec vydavateľstvo

aitec Offline